

Sygn. akt V KK 336/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Joanna Sałachewicz

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej,
w sprawie R. K.

skazanego z art. 244 kk w zw. z art. 178a § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 16 stycznia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w .z dnia 5 sierpnia 2013 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 18 marca 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej kary i w tym
zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 marca 2013 r., Sąd Rejonowy w T. uznał oskarżonego R. K. za winnego tego, że w dniu 20 stycznia 2013 r. na drodze publicznej w S., kierował rowerem nie stosując się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie II K .../11 zakazu prowadzenia rowerów na okres 3 lat, znajdując się przy tym w stanie nietrzeźwości przy zawartości 0,63 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, to jest przestępstwa z art. 244 i art. 178a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres trzech lat.

Apelację od tego wyroku wniósł oskarżony. Dotyczyła ona tylko orzeczonej tym wyrokiem kary, która w ocenie skarżącego była zbyt surowa, stąd domagał się on „zamiany kary pozbawienia wolności na prace społecznie użyteczne, lub zawieszenie jej na okres próby”.

Apelację tę rozpoznał Sąd Okręgowy w dniu 5 sierpnia 2013 r. Wydany w tym dniu wyrokiem zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce wymierzonej oskarżonemu kary 8 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 178a § 2 k.k. i art. 11 § 3 k.k. i przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k., wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, na podstawie art. 35 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania kontrolowanej, nieodpłatnej pracy na cele społeczne. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku, w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny.

Wpłynęła ona do Sądu Najwyższego w dniu 16 października 2013 r.

W kasacji tej Prokurator zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., polegające na wymierzeniu skazanemu kary ograniczenia wolności z jednoczesnym zobowiązaniem do wykonywania kontrolowanej, nieodpłatnej pracy na cele społeczne, bez określenia wymiaru godzin tych prac w stosunku miesięcznym, w następstwie czego doszło do rażącej obrazu przepisu prawa

karnego materialnego, to jest art. 35 § 1 k.k., powodującej niemożność wykonywania wyroku i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Zaskarżony nią wyrok wydano z rażącą i oczywistą obrazą przepisów wskazanych w zarzucie kasacji.

Nie ulega jednak wątpliwości, że przepis art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. wymaga aby każdy skazujący wyrok zawierał „rozstrzygnięcie co do kary i środków karnych”. Wymóg ten odnosi się także do wyroku sądu odwoławczego o ile jest on reformatoryjny, i zmienia orzeczenie sądu I instancji w części dotyczącej kary.

Realizacja tego wymogu – tak przez sąd *meriti*, jak i sąd odwoławczy – powinna się dokonywać poprzez sformułowanie, w takich wyrokach, rozstrzygnięcia o karze w sposób umożliwiający jej wykonanie. Równocześnie równie bezsporne jest też to, że stosownie do treści art. 34 § 2 pkt 2 k.k., skazany w czasie odbywania kary ograniczenia wolności obowiązany jest do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, przy czym przepis art. 35 § 1 k.k. określa wysokość w jakim wymiarze w stosunku miesięcznym powinna być ona wykonywana. Wymiar ten jest w tym przepisie wskazany w wysokości „od 20 do 40 godzin”. Taki sposób jego ustawowego ujęcia, skutkuje koniecznością każdorazowego wskazywania przez sąd w wyroku skazującym oskarżonego na karę ograniczenia wolności, w postaci wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne (art. 34 § 2 pkt 2 k.p.k.), dokładnego wymiaru tej pracy w stosunku miesięcznym. Dopiero wówczas będzie możliwe wykonanie takiego orzeczenia, i dopiero wtedy rozstrzygnięcie to uczyni zadość wymogom wynikającym wprost z treści przywołanych powyżej przepisów.

W zaskarżonym wyroku tych warunków nie dopełniono, przez co niewątpliwie wydano go z rażącą obrazą przepisu art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., i z równie rażącym naruszeniem wspomnianego art. 35 § 1 k.p.k. Wpływ tych uchybień na treść tego wyroku był przy tym istotny, skoro bez ich zaistnienia nie wydano by

wyroku tej treści, i nie stworzono by tym samym sytuacji procesowej, w której wyrok jest – w tym kształcie – niemożliwy do wykonania.

Zauważyć należy, że Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach tak właśnie oceniał rangę, charakter i skutki procesowe podobnych uchybień w zakresie wadliwych rozstrzygnięć w wyroku skazującym o karze ograniczenia wolności, wynikłych z zaniechania wskazania w nich: sposobu w jaki powinna być ona wykonywana (wyrok z 4 sierpnia 2011 r., II KK 18/11, Lex nr 960520), celu społecznego na który ma być przekazywana kwota potrąceń (wyrok z 18 maja 2011 r., IV KK 115/11, Lex nr 817546), obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne (wyrok z 5 marca 2008 r., V KK 453/07, OSNWSK 2008/1/542), bądź też – tak jak w rozpatrywanym przypadku – pominięcia określenia wymiaru tej pracy w stosunku miesięcznym (wyroki z: 4 stycznia 2005 r., WA 28/04, OSNWSK 2005/1/43; 27 kwietnia 2000 r. IV KKN 285/99, Prok. i Pr. – wkł. 2001/2/4).

Każdorazowo Sąd Najwyższy podkreślał, że taki wadliwy sposób wymierzania kary ograniczenia wolności, czyni orzeczoną karę niewykonalną, bowiem nie może być konwalidowany w postępowaniu wykonawczym, i przez to zawsze stanowi rażące naruszenie wymienionych powyżej przepisów, mające istotny wpływ na treść wyroku (por. nadto wyrok z 12 października 2006 r., WK 22/2006, R-OSNKW 2006, poz. 1962).

Uznanie oczywistej – w tych warunkach – zasadności rozpoznawanej kasacji spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego nią wyroku w części dotyczącej zawartego w nim orzeczenia o karze i przekazanie sprawy – w tym zakresie – do ponownego rozpoznania.

W toku przeprowadzania – tylko w takich granicach – ponownej kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy będzie miał na względzie powyższe wnioski i spostrzeżenia.

Uwzględni przy tym i rozważy, również następstwa uchylenia z dniem 9 listopada 2013 r., na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247), przepisu art. 178a § 2 k.k., uznanego zaskarżonym wyrokiem wraz z art. 244 k.k. za podstawę skazania R. K., oraz dodania, z tym dniem, przez

art. 2 pkt 3 lit. a wspomnianej ustawy z 27 września 2013 r., do art. 87 § 1 k.w. – przepisu art. 87 § 1a k.w., przewidującego karę aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł, za prowadzenie w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu innego pojazdu, niż określony w § 1 tego przepisu, pojazd mechaniczny.

Z tych to względów, orzeczono jak wyżej.